

Stanowisko

reprezentatywnych Central Związków Zawodowych
stanowiących stronę związków zawodowych Rady Dialogu Społecznego
w sprawie prezydenckiego projektu ustawy *o zmianie ustawy o emeryturach i
rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw*,
oraz koniecznych działań dla efektywnej poprawy ubezpieczeń
społecznych w Polsce.

Reprezentatywne centrale związków zawodowych tj. Forum Związków Zawodowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, działając w oparciu o art. 4. ust. 2. zdanie pierwsze ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2015 r., poz. 1240), uznają, iż prezydencki projekt *ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw*, wychodzi naprzeciw oczekiwaniom społecznym przywracając wiek uprawniający do przejścia na emeryturę obowiązujący do dnia 31 grudnia 2012 roku, wynoszący 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn.

Opowiadamy się jednocześnie za modyfikacją złożonego projektu podczas prowadzonych prac parlamentarnych. Oczekujemy, że zostanie w nim uwzględniona dodatkowa możliwość skorzystania z prawa do emerytury, uzależniona od stażu pracy – liczonego według okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, niezależnie od formy zatrudnienia. Postulujemy wprowadzenie dla osób legitymujących się: kobiety trzydziesto- pięcioletnimi a mężczyźni czterdziestoletnimi okresami składkowymi możliwości skorzystania z prawa do emerytury, bez konieczności spełnienia innych warunków.

W następnej kolejności, uznajemy za niezbędne, podjęcie działań dla poprawy sytuacji finansowej systemu emerytalnego, gwarantującego świadczeniobiorcom zabezpieczenie emerytalne na godziwym poziomie. Przede wszystkim należy podjąć kroki zmierzające do zwiększenia przychodów systemu. Na niski poziom przychodów ze składek wpływają takie zjawiska występujące na rynku pracy jak: wysoki odsetek osób świadczących pracę w ramach tzw. samozatrudnienia oraz na podstawie umów cywilnoprawnych, które opłacają składkę na ubezpieczenie społeczne od niższej niż pracownicy podstawy wymiaru, upowszechnianie się tzw. elastycznych form zatrudnienia, deklarowanie przez pracodawców niższego wynagrodzenia aniżeli rzeczywiście jest wypłacane pracownikowi czy zatrudnienie na czarno oraz nieadekwatna podstawa naliczania składek emerytalno-rentowych dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Skuteczna polityka państwa zmierzająca do wyeliminowania tych patologii powinna przyczynić się do poprawy sytuacji finansowej funduszu emerytalnego, a co równie ważne poprawi sytuację finansową funduszu rentowego oraz Narodowego Funduszu Zdrowia.

Najefektywniejsze, tak dla wysokości przyszłych świadczeń jak i dla sytuacji finansowej systemu, pozostają jednak działania zmierzające do wzrostu realnych wynagrodzeń. Brak równowagi finansowej systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce jest w dużej mierze efektem niskiego poziomu płac, w tym minimalnego i przeciętnego wynagrodzenia, które należą do najniższych w państwach Unii Europejskiej. Właściwa strategia rozwojowa, inwestycje w badania i rozwój, innowacyjność gospodarki, pro-efektywne miejsca pracy, podnoszenie kwalifikacji i wzrost wydajności muszą nieść za sobą realny wzrost wynagrodzeń.

Koniecznością jest stworzenie warunków motywujących pracodawców do tworzenia możliwości wydłużenia aktywności zawodowej ubezpieczonych, zapewniając pracownikom zbliżającym się do osiągnięcia wieku emerytalnego odpowiednich miejsc pracy oraz zachowanie przez pracujących w dłuższym horyzoncie czasowym zdolności do świadczenia pracy. Niezbędnym jest także tworzenie odpowiednich warunków prawnych i organizacyjnych pozwalających na stopniowe obniżanie aktywności zawodowej na rzecz częściowej dezaktywacji emerytalnej. Dotyczy to szczególnie kobiet, które zarówno przed osiągnięciem wieku emerytalnego jak i po przekroczeniu granicy 60 lat łączą pracę zarobkową z opieką nad innymi członkami rodziny.

Mając powyższe na uwadze postulujemy o rozpoczęcie prac nad założeniami Narodowej Strategii Demograficznej, dalszych zmian w systemie opłacania składek na

ubezpieczenie społeczne, uszczelnienia wszystkich systemów ubezpieczenia i zabezpieczenia społecznego, ograniczenia patologii w tzw. „samozatrudnieniu” oraz stosowania „umów śmieciowych”, zmian w systemie promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, stabilizacji zatrudnienia ludzi młodych, systemu rozwiązań prawnych i organizacyjnych pozwalających na kontynuowanie zatrudnienia w wieku okołoemerytalnym i emerytalnym, wzrostu efektywności systemu publicznej opieki zdrowotnej i profilaktyki zdrowotnej.

Warszawa, dnia 18.02.2016 rok.

Piotr Duda
Borota Gacielis